

Olsztyn, dnia 15 lutego 2014 r.

s. Henryka Dębowska
Dyrektor „Tęczowego Domu”
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Elku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) zespół kontrolny Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowiska pracy w delegaturze Urzędu w Elku, przeprowadził w dniach 25 – 29 listopada 2013 r. kontrolę kompleksową „Tęczowego Domu” Środowiskowego Domu Samopomocy w Elku. Przedmiotem kontroli była ocena funkcjonowania środowiskowego domu samopomocy, standardu świadczonych usług oraz ocena zgodności zatrudnienia kadry z ustawowymi wymogami kwalifikacyjnymi. Ocena standardu świadczonych usług dokonano w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r. Nr 238, poz.1586), zwanego dalej rozporządzeniem.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2012 r. do 29 listopada 2013 r. Ustalenia z kontroli zostały szczegółowo opisane w protokole, podpisanym przez s. Dyrektora dnia 13 lutego 2014 r. Zastrzeżeń do protokołu nie wniesiono.

„Tęczowy Dom” Środowiskowy Dom Samopomocy w Elku jest jednostką niepubliczną prowadzoną przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek z siedzibą w Otwocku, działającą na zlecenie Powiatu Elckiego. Jest placówką o charakterze ponad lokalnym z liczbą miejsc 40, przeznaczoną dla dzieci i młodzieży, upośledzonych umysłowo (typ B). Uczestnikami ŚDS są mieszkańcy gmin z terenu Powiatu Elckiego.

Dokumentami organizacyjnymi jednostki są Statut i Regulamin organizacyjny. Statut ŚDS określa podstawę prawną i ogólne zasady funkcjonowania, siedzibę, cele, strukturę organizacyjną oraz gospodarkę finansową Domu. Szczegółowe zasady funkcjonowania jednostki określone są w Regulaminie Organizacyjnym ŚDS. Statut ŚDS został zatwierdzony przez organ prowadzący Dom oraz przyjęty uchwałą przez Zarząd Powiatu Elckiego. Po dokonaniu analizy Statutu stwierdzono, że wymaga on zmian. Zapisy zawarte w § 3 pkt 2 zdanie drugie, a mianowicie: *„Za usługi ponadstandardowe (w tym za faktycznie zrealizowane dowozy do ośrodka i z ośrodka do domu) pobierane są dodatkowe opłaty”* są sprzeczne z obowiązującym stanem prawnym. Dom nie może prowadzić innych usług, niż określone w rozporządzeniu w sprawie ŚDS i nie może pobierać za nie odpłatności. Uczestnik Domu może ponosić 5% odpłatność za usługi świadczone przez dom zgodnie z art. 51 b ustawy o pomocy społecznej, tylko wtedy, jeżeli jego dochód jako osoby samotnie gospodarującej lub kwota dochodu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 250% odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust. 1 pkt 1i2 w/w ustawy. Ponadto, zgodnie z § 7 pkt 9 obowiązującego Regulaminu organizacyjnego, ŚDS nie zapewnia usług transportowych, tak więc nie ma podstaw do umieszczania w dokumentacji organizacyjnej ośrodka zapisów na temat rozliczeń finansowych w tym zakresie.

Regulamin organizacyjny, Ramowy program działalności oraz Plany pracy na 2012 r. i 2013 r. uzgodnione zostały z Wojewodą Warmińsko - Mazurskim, zgodnie z § 4 ust 1. pkt. 2 i 3 rozporządzenia.

„Tęczowy Dom” Środowiskowy Dom Samopomocy funkcjonuje przez 5 dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) w godzinach 7.00 do 15.30, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie prowadzone są zajęcia z uczestnikami. Dom nie posiada miejsc całodobowego pobytu. Jednostka nie organizuje zajęć klubowych.

Kwalifikacje zawodowe kierującego jednostką są zgodne z wymogami określonymi w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Zespół kontrolny dokonał analizy akt osobowych pracowników merytorycznych w jednostce i na tej podstawie ustalił, iż psycholog zatrudniony w jednostce od 14.11.2013r. nie posiadał sześciomiesięcznego stażu pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi określonego w przepisach § 11 ust.1 w/w rozporządzenia. Pozostali pracownicy posiadali 6 miesięczny staż pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi określony w przepisach § 11 ust.1 w/w rozporządzenia oraz wykształcenie zgodne z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.).

W dacie kontroli na 40 miejsc figurujących w ewidencji Domu przypadało 10,5 etatu pracowników zespołu wspierająco –aktywizującego. Wskaźnik zatrudnienia wynosił 1 etat na 3,81 uczestnika i był wyższy od standardu określonego dla Domu typu B w przepisach § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Dyrektor jednostki, wykonując obowiązek wynikający z § 23 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy organizuje co najmniej raz na pół roku szkolenia dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłaszanych potrzeb, związanych z funkcjonowaniem Domu. Pracownicy zespołu wspierająco – aktywizującego uczestniczyli również w szkoleniach zewnętrznych. „Tęczowy Dom” ŚDS organizuje także szkolenia i konferencje dla rodziców uczestników Domu. W okresie objętym kontrolą odbyły się dwa spotkania Grupy wsparcia oraz konferencja i szkolenie dla rodziców/opiekunów prawnych uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Elku mieści się na parterze dwukondygnacyjnego budynku. Nieruchomość jest własnością podmiotu prowadzącego. Powierzchnia użytkowa budynku, w których usytuowany jest ŚDS wynosi 209 m², z czego na 1 uczestnika - 5,23 m². Ośrodek korzysta ponadto z pomieszczeń wspólnych należących do Szkoły Podstawowej, Gimnazjum Specjalnego i DPS, także prowadzonych przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek: jadalni, sali doświadczenia świata, kuchni terapeutycznej. Po uwzględnieniu w/w pomieszczeń całkowita powierzchnia przeznaczona do korzystania przez 40 uczestników Domu wynosi 267 m², tj. 6,68 m² na osobę i nie spełnia obowiązującego w tym zakresie standardu określonych w § 18 pkt 2 rozporządzenia – nie mniej niż 8 m² na osobę.

Budynki ŚDS pozbawione są zewnętrznych i wewnętrznych barier architektonicznych. W Domu znajdują się 2 toalety, w tym toaleta dla uczestników oraz toaleta dla personelu. Brak jest wydzielonych toalet dla kobiet i mężczyzn, żadna z toalet nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dom nie spełnia standardu co do minimalnej ilości toalet określonego § 18 pkt 5 g rozporządzenia

Ustalono, iż ŚDS świadczy usługi wymienione w § 14 pkt 1-8 i pkt 10 rozporządzenia. Dom umożliwia uczestnikom skierowanym na pobyt dzienny spożywanie gorącego posiłku.

Kontrolujący wysoko ocenili efekty pracy terapeutyczno-edukacyjnej zespołu wspierająco - aktywizującego, w tym wielość i różnorodność form rehabilitacji proponowanej uczestnikom: terapia pedagogiczna, terapia psychologiczna, terapia logopedyczna, fizjoterapia, hipoterapia, terapia zajęciowa oraz sala doświadczenia świata, masaż leczniczy, hydroterapia.

W jednostce prowadzona jest wymagana w obowiązujących przepisach dokumentacja indywidualna każdego uczestnika, dokumentacja zbiorcza oraz sporządzane są protokoły z posiedzeń zespołu wspierająco – aktywizującego. W/w dokumentacja jest prowadzona

prawidłowo. Zastrzeżenia kontrolujących wzbudzała wyłącznie forma prowadzenia list obecności. Kontrolujący ustalili, że potwierdzenia obecności uczestnika na zajęciach dokonuje pracownik ŚDS przy użyciu znaczków „X” w przypadku kiedy uczestnik jest obecny na zajęciach lub „-”, gdy uczestnik jest nieobecny na zajęciach. Na koniec każdego miesiąca rodzic/opiekun prawny potwierdzał uczestnictwo dziecka w zajęciach, składając podpis na liście obecności. Zgodnie z § 24 ust 4 rozporządzenia w przypadku kiedy uczestnicy sami nie są w stanie potwierdzić swojej obecności na zajęciach, obecność uczestników powinna być codziennie potwierdzana przez upoważnionego pracownika, który w liście obecności swoim podpisem potwierdzi obecność uczestnika na zajęciach. W dacie kontroli nie było upoważnionej osoby spośród pracowników, która w imieniu uczestników dokonywałaby potwierdzenia obecności swoim podpisem.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez s. Dyrektora jako osobę odpowiedzialną za stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Usunąć ze Statutu jednostki zapisy zawarte w § 3 pkt 2, a mianowicie: „Za usługi ponadstandardowe (w tym za faktycznie zrealizowane dowozy do ośrodka i z ośrodka do domu) pobierane są dodatkowe opłaty.” Termin realizacji – niezwłocznie.
2. Przestrzegać obowiązku zatrudniania pracowników posiadających 6 miesięczny staż pracy określony w przepisach § 11 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy. (Dz. U. Nr 238, poz. 1586). Termin realizacji – na bieżąco.
3. Podjąć działania w kierunku standaryzacji budynku ŚDS zgodnie z przepisami § 18 pkt.2 oraz § 18 pkt.5 g rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy. (Dz. U. Nr 238, poz. 1586). Termin dostosowania domów do wymagań standardów upływa z dniem 31 grudnia 2014 r., zgodnie z § 26 rozporządzenia.
4. Dokumentację zbiorczą w postaci ewidencji obecności uczestników prowadzić zgodnie z § 24 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy. (Dz. U. Nr 238, poz. 1586). Termin realizacji - na bieżąco.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) kontrolowanej jednostce przysługuje prawo, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłoszenia do nich zastrzeżeń.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń informację o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków należy przekazać do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Szulca Kicińska
Zastępca Dyrektora Wzrostu i Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

